

EKONOMISTI SAVETUJU GUVERNERA DA OSLABI DINAR

Autor: A. NIKOLIĆ

Zašto je za građane dobro ono od čega im se diže kosa na glavi

Najveći izazov za novog guvernera biće da ne dozvoli da dinar ojača, ovako u najkraćem glasi zaključak sa jučerašnjeg Pres kluba u Medija centru na kome su učestvovali ekonomisti Stojan Stamenković, Miodrag Zec i Vladimir Vučković. A zašto je za građane dobro ono od čega im se diže kosa na glavi, najjednostavnije je objasnio Vladimir Vučković:

– Zato što je bolje postepeno napraviti prilagođavanje preko kursne liste, nego da nastavimo sa dosadašnjom praksom da jak dinar pogoduje uvoznicima, da sve više uvozimo, više se zadužujemo i postajemo sve veći dužnici. To vodi bankrotstvu države – objasnio je Vučković zašto je, kao stručnjak zabrinut, kad evro pada.

U Poljskoj je, kaže on, tamošnji guverner intervenisao na tržištu da bi zlot, njihova nacionalna valuta, oslabio. I ministar finansija je to podržao, dodao je Vučković.

– Dinar ovih dana jača i mene brine zašto naš guverner ne interveniše na deviznom tržištu da to spreči – iskren je Vučković.

Da je bolje da sada platimo tu cenu, slažu se i profesori Stamenković i Zec. Prema njihovim rečima, novi guverner bi trebalo da vodi monetarnu politiku kojom će sprečiti da se devizne rezerve koriste za veštačko jačanje domaće valute.

Profesor Miodrag Zec istakao je kako trenutna vrednost dinara ne odgovara snazi domaće ekonomije i ne može da podstakne proizvodnju i izvoz.

– Bez toga je nemoguć privredni oporavak. Kod nas je stvoren takav sistem u kome se dužnici nagrađuju i sad se od novog guvernera očekuje da izmisli kamen mudrosti. Zbog toga je preduzetnička klasa u problemu i zato su njihovi bilansi rahitični – kazao je Zec i zamerio što se veliki priliv kapitala, pre krize, nije koristio za vraćanje dugova zemlji.

Za razliku od mnogih stručnjaka koji misle da bi prenošenje dela nadležnosti sa guvernera na Savet NBS bilo dobro, Vladimir Vučković, misli drugačije.

– Opasno bi bilo da se izmenama Zakona o NBS to omogući, jer bi vlast predlagala spoljne članove Saveta i time uticala na vođenje monetarne politike – upozorio je Vučković

Stamenković je zabrinut jer su prethodnih godina potrošnja i plate rasle mnogo brže u poređenju sa onim što stvaramo, odnosno bruto domaćim proizvodom.

– Za održiv rast domaće privrede neophodne su godišnje investicije od najmanje pet milijardi evra – uveren je Stamenković.

Iako je vlada najavila da će se okrenuti novom modelu rasta, jer stari nije valjao, zbog iznenadne odluke o prodaji „Telekoma“ Stamenković ne veruje u njihovu rešenost.

– Bojim se da bez obzira na to što sada ističu kako neće prodavati EPS da se i tu ne predomisle kad sredstva od prodaje nacionalne telekomunikacione kompanije ne presuše – kazao je Stamenković.

Svu trojicu brine kako će novac od prodaje „Telekoma“ biti potrošen, bez obzira na to što je vlast obećala kako će se osnovati poseban fond za infrastrukturne projekte.

– Vrlo opasno bi bilo da se izađe u susret zahtevima krupnih kapitalista i da se novac od prodaje Telekoma troši na reindustrijalizaciju. To znači da treba da se proda profitabilno preduzeće kako bi se novac potrošio za pokretanje proizvodnje u neprofitabilnim firmama u nerazvijenim područjima. To znači da pomoć krupnih kapitalista nije besplatna, već vrlo skupa – kazao je Vučković.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

SLABLJENJE DINARA PODSTIČE IZVOZ

Autor: LJILJANA KOSTADINOVIĆ

Poznati srpski ekonomisti u pres klubu Medija centra, na temu „Novi guverner i/ili nova centralna banka“

Učesnici skupa su ukazali da slabosti srpske ekonomije potiču iz slabog realnog sektora, koji može da jača samo jačanjem konkurentnosti, odnosno povećanjem izvoza

Ljiljana Kostadinović

Beograd

Ne bi trebalo odustati od koncepta obaranja inflacije i stabilnosti cena, ni posle izbora novog guvernera NBS, jer Srbija i dalje ima visoku stopu inflacije u poređenju sa razvijenim zemljama i zemljama u okruženju, ocenili su juče učesnici pres kluba Medija centra razgovarajući na temu „Novi guverner i/ili nova centralna banka“. Oni su ukazali i da je dugoročno neodrživo veštačko održavanje nivoa kursa dinara prema evru i da bi postepeno slabljenje dinara delovalo podsticajno na domaću izvoznu privredu i založili se za održavanje politike slobodnog formiranja kursa. Učesnici skupa su ukazali da slabosti srpske ekonomije potiču iz slabog realnog sektora, koji može da jača samo jačanjem konkurentnosti, odnosno povećanjem izvoza.

Politika preta monetarnom odlučivanju

Profesor na Megatrend univerzitetu Vladimir Vučković se zalaže da se ne smanjuju ovlašćenja guvernera NBS, a jača uloga Saveta Narodne banke, jer, kako je obrazložio, brojčanim proširenjem tog tela centralne banke (pa makar to bilo i pripajanjem Monetarnog odbora Savetu NBS), objektivno preta opasnost da se uvede politika u sferu monetarnog odlučivanja. Naglašavajući da to nije dobro, on je rekao da ne bi trebalo ojačati ulogu Saveta NBS novim zakonom o centralnoj banci, mada je u većini zemalja u okruženju to prisutno, ali sve te zemlje već imaju znatno nižu inflaciju od Srbije. On je naglasio da bi bilo veoma opasno i da se promeni politika centralne banke prema kojoj je stabilnost cena glavni cilj monetarne politike, kao što je urađeno u nekim drugim zemljama posle ekonomske krize jer bi bilo shvaćeno kao napuštanje politike stabilnosti. Korišćenje inflacije zamagljuje stvarnu sliku o cenama. Zato bi novi guverner NBS trebalo bi da vodi monetarnu politiku koja će omogućiti prilagođavanje kursa snazi srpske privrede. U situaciji oslabljene srpske privrede i manjeg priliva stranih investicija, postepeno slabljenje dinara prema evru predstavljaće podsticaj izvozu.

Novi guverner Jelašićevim stopama

Vučković je ukazao da sadašnji kurs dinara prema evru nije održiv na duži rok, da precenjen dinar doprinosi rastu uvoza i zaduživanja. On je istakao da je neophodno da se monetarnom politikom dozvoli postepeno slabljenje dinara prema evru. Ono je neizbežno i bolje je da ne bude naglo. Saradnik Ekonomskog instituta Stojan Stamenković je naveo da se Srbija suočava sa manjkom stranih direktnih investicija, posle nekoliko godina značajnijeg priliva po osnovu privatizacije, što je držalo jači dinar. Prodaja „Telekoma“ bi to mogla da „popuni“, tu prazninu, za godinu do godinu i po i nastavi stari modela potrošnje i privređivanja i da tako utiče na kurs i to na jačanje dinara. Novi guverner bi posle priliva novca od „Telekoma“ trebalo da vodi politiku deviznih rezervi, koja neće dozvoliti snažnije jačanje dinara. On se založio za fluktuirajući kurs dinara ali bez zaduživanja. Proteklih godina su potrošnja i zarade rasle mnogo brže nego bruto domaći proizvod, naglasio je Stamenković.

Održiv rast „košta“ pet milijardi evra

Za održiv rast domaće privrede neophodno da se u narednom periodu godišnje investira najmanje pet milijardi evra. Profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Miodrag Zec ocenio je da bi trebalo definisati šta su prevelike oscilacije kursa dinara prema evru, odnosno kada centralna banka

interveniše na deviznom tržištu.

Bez jake realne privrede finansijski sistem ne može biti uspešan, tako da centralna banka ne može da reši taj problem, ali može da utiče na to, ne dozvolivši da se zamagljuje slika o stvarnim kretanjima.

On upozorava da bi novi guverner NBS trebao da spreči da se devizne rezerve koriste za veštačko jačanje domaće valute i da je trebalo da se u periodu za nama dozvoli da se vrate dugovi, a ne da se koriste sredstva za nerealno jačanje dinara, ili za podmirenje iz državne kase neekonomski opravdanih privatizacija i proizvodnje koja nema plasman, već je više populističko pitanje.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti \(kopirati, replicirati ili pretraživati\) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.](#)

EKONOMISTI: DINAR JE PRECENJEN

Autor: PRENETO

BEOGRAD - Novi guverner NBS trebalo bi da sprovodi monetarnu politiku kojom će se sprečiti da se devizne rezerve koriste za veštačko jačanje domaće valute, ocenili su juče učesnici Pres-kluba Medija centra „Novi guverner i/ili nova centralna banka“.

- Trenutna vrednost dinara ne odgovara snazi domaće ekonomije niti podstiče izvoz, bez kojeg je nemoguć privredni oporavak - rekao je profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Miodrag Zec. Saradnik Ekonomskog Instituta u Beogradu Stojan Stamenković je preporučio NBS da ne dozvoli da se devize od prodaje „Telekoma Srbija“ koriste u populističke svrhe, odnosno za sprečavanje rasta deviznog kursa. (Beta)

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE](#) ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

ZARADE BILE BRŽE NEGO PROIZVODNJA

Autor: NN

Saradnik Ekonomskog Instituta u Beogradu Stojan Stamenković preporučio je Narodnoj banci da ne dozvoli da se devize od prodaje „Telekoma Srbije“ koriste u populističke svrhe, odnosno za sprečavanje rasta deviznog kursa.

– Proteklih godina su potrošnja i zarade rasle mnogo brže nego bruto domaći proizvod – naglasio je Stamenković i dodao da je za održiv rast domaće privrede neophodno da se u narednom periodu godišnje investira najmanje pet milijardi evra.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE](#) ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

ZEC: DINAR JE PRECENJEN

Autor: NN

Novi guverner Narodne banke Srbije trebalo bi da spovodi monetarnu politiku kojom će se sprečiti da se devizne rezerve koriste za veštačko jačanje domaće valute, ocenili su učesnici Pres kluba Medija centra „Novi guverner i/ili nova centralna banka“.

– Trenutna vrednost dinara ne odgovara snazi domaće ekonomije niti podstiče izvoz, bez kojeg je nemoguć privredni oporavak – ocenio je profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu Miodrag Zec.

Antrfile:

[Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE](#) ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.